

Виходить у Львові
щодня (крім неділі і
гр. кат. свят) о 5-й
годині по полудні.

Редакція і
Адміністрація: уляця
Чарнецького ч. 12.

Письма приймають ся
лиш франковані.

Рукописи
звертають ся лиш на
окреме жадане і за вло-
женням оплати поштової.

Реклямація
незапечатані вільні від
оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата
у Львові в агенції
дневників пасажа Гавс-
мана ч. 9 і в п. к. Ста-
роствах на провінції:
на цілий рік К 4-80
на пів року „ 2-40
на чверть року „ 1-20
місячно . . . „ —40
Поодинокое число 2 с.
З поштовою пере-
сылкою:
на цілий рік К 10-80
на пів року „ 5-40
на чверть року „ 2-70
місячно . . . „ —90
Поодинокое число 6 с.

Політичне положенє по сьвятах.

Сьвята минули в цілім сьвітї спокійно; навіть в Росії, де підчас сьвят сподівали ся що найменше якихсь погромів жидівських, коли же не нової революції, зананував був як найбільший спокій. До того причинила ся ма-
буть найбільше побіда при виборах конститут-
ційно-демократичної партії, що звернула бор-
бу політичну на инше поле, на поле парла-
ментарне в Думі державній.

В нашій державі, іменно же на Угорщині сьвята минули також дуже спокійно. Там знов загальна радість зі зміни дотеперішного по-
ложєня зробила поки-що кінець вей борбі, ко-
тра навіть не перенесла ся й на поле виборче,
хоч вибори вже розписані. Рух виборчий, —
як допосять з Будапешту — прибирав спокій-
ні форми, ба навіть так спокійні, яких доси не
бувало на Угорщині. Появляють се переважно
тим, що в більшій часті округів виборчих
стає лиш один кандидат. Поки що трудно ще
навіть виміркувати, який буде склад нового
парламенту, чи побідять приклонники пер-
сональної унії, чи приклонники угоди з 1867 р.
Здав ся однак, що навіть Косут і его партія
независимости уступили перед konieczністю

державною і відложили свої жаданя на пізній-
ше, вдоволяючись поки що вее-таки користни-
ми для своєї справи уступками, бо на полу-
дни держави, на балканьскім півострові лаго-
дять ся очевидно якісь важні події. Велика
кровавая бійка, до якої прийшло було в Білгра-
ді у велику п'ятницю, викрила по часті, на що
заносилось в Сербії і взагалі на балканьскім
півострові, та насуває мимоволі здогад, чи не
також і не під впливом тих подій, які лагоди-
ли ся в Сербії, прийшло так скоро до помире-
ня межі угорекими проводирями а Короною.

Для верховодячих кругів політичних в
нашій державі не було то вже від давна тай-
ною, що радикальні правительства в Сербії
збирали корпус повстанців платних із серб-
ского диспозиційного фонду, котрий мав з
весною сего року впасти до Македонії і там
спільно з болгарекими „комітачами“ виклика-
ти революцію. (Шлях § 5 угоди в Нишу від-
ступила була Болгарія цілій скопайській сан-
джак Сербії за поле для єї круга діланя). Го-
ловна сила тих повстанців стояла в Білграді
а менші відділи збирали ся по других містах
в краю і на босаньській та македоньській гра-
ниці. Кажуть, що був також намір викликати
ворохобню в Боснії. В єім случаю мав тих пов-
станців скріпити академічний корпус з Біл-
граду, котрий в тій цілі відбував навіть пу-

блично войскові вправи і учив ся поза містом
стріляти.

Але цілий плян зраджено турецькому по-
слови Фетгі-паша а тоді Австро-Угорщина і
Туреччина поробили також відповідні приго-
товлення. Пограничний кордон скріцлено а з
босаньської сторони служба жандармеких па-
труль відбувала ся ще острійше як доси.
Осман-паша, командант залоги в Скопю, пові-
домив тамошного сербекого консуля Рієліча,
що з цілою енергією буде старати ся не впу-
стити сербеких повстанців до Македонії. Серб-
екі радикали знайшли ся тепер у великім кло-
поті. Як би Турки розбили сербеких повстан-
ців зараз в першій хвили, то одвічальність за
то спала би на радикальний кабінет а сербека
агітація в Македонії потерпіла би через то
смертний удар; з другої же сторони тих 1200
повстанців, яких призбирано в Сербії, ставали
ся що раз небезпечніші для публичної без-
печности в самім краю, де борба партійна і
без того викликає немале занепокоєнє, а де
політичні убійства і розбій дійшли були ми-
нувшого року до небувалої доси висоти.

Міністерство Сави Груїча відбуло для
того конференцію, на котрій сербекий посол в
Софії Света Сіміч був предсідателем а в ко-
трій крім начальника босаньської і македонь-
ської пропаганди Йоза Йовановича взяли участь

21)

Ледами і ночами.

(З англійского — Макса Памбертона).

(Дальше).

По тих словах кухар вийшов. Его бала-
кане причинило ся до того, що Павло і Ма-
риянна забули на хвилию на поважність свого
положеня. Они чули ся тепер трохи певній-
шими і безпечнішими, до чого причинила ся
в значній мірі тепла і освітлена каюта. Поча-
ли з новим довірієм укладати пляни на будуч-
ність і оповідати собі, що будуть робити, коли
опинять ся на англійській землі. Вино робило
також своє і тому видалось векорі Павлови,
що его нагорода більша як жертва, яку він
приніє. Они балакали і живо параджували ся
та забули на небезпечности, які їх окружали.
Так провели дві години. Павло сидів в салю-
ні, бо бояв ся, що коли вийде на поклад, по-
бачить то, чого би не хотів, іменно сьвітла ви-
сланих за ним в погоню кружляків з Гельсінг-
форсу або Кронштадту. Він цілком полягав на
своєй машиністї і знав, що его заклічуть, коли
з'явиль ся небезпечність. Крім того врівн, що
бодай з Кронштадту не було чого дуже бояти
ся, бо там не було ні одного екоршого від „Ес-
меральди“ корабля, тим більше, що она так
дуже випередила погоню.

Правдива небезпечність могла би їм гро-
зити хиба від кораблів з Гельсінгфорсу або Ре-
валля, котрим міг телеграф припести вість, що

з Кронштадту утік паровий яхт. І ті кораблі
повинна була „Есмеральда“ при виїзді з фін-
ского заливу оминути, або їх змилити. То бу-
ла тяжка задача і лише шалена відвага Павла
могла єму піддати гадку, що утеча удасть ся
щасливо.

В милій розмові сиділи обоє в каюті і
впевнювали себе на ново взаємно о своїй любові.
Але обговорювали і поважнійші річі, а вкінці
Павло визнав отверто судженій своє положєнє.

— Я бідний — сказав він — не заробляю
тепер нічого, але маю надію, що ти помимо то-
го не будеш потребувати щось з тих відомо-
стей, які придбала в Кронштадті, аби продавати
своім приятелям в Лондоні. Не знаю ще, що
зроблю з собою в Англії, бо мої приятелі вже
мені не будуть помагати, назвуть мене зрад-
ником і забудуть на моє імя.

При тих словах она затремтіла, бо мусіла
закинути собі самолюбство, зробивши з него
свого спільника.

— Не кажи того! — скрикнула. — Не
хочу бути причиною такого твого сорому. Ве-
зи мене до Росії назад, Павле, але сейчас,
завтра може вже бути за пізпо.

— Уже тепер за пізно — відповів він,
уєсмїхаючись гірко.

Двері каюти отворили ся і лице Райбена,
все ще уєсмїхнене, появилось в них. Павло
сейчас підняв ся.

— Хочете мені що сказати, Райбен?

— Так, пане капітане, що-до вугля.

— Зараз іду — і обертаючи ся до Ма-
риянни, додав: — Іди тепер спати, рано буде-
мо на балтійскім морі, а коло заходу сонця

допливемо до Штокгольма. Тоді можеш дума-
ти о Англії.

Она з любовію притулила ся до него. Все
ще звучало в єї ушах слово, яке він сказав,
що его приятелі назвуть его зрадником. Она
довго ще, як він відійшов від неї, гадала о тім
і не могла заснути. Що Павло приніє для неї
таку жертву, затроювало їй хорошу гадку, що
она векорі вже відзискає цілковито свою сво-
боду.

Між тим вийшов Павло сходами на гору
і ледве вступив на поклад, зрозумів відразу,
чого кликав его Райбен. Далеко від них, при
березі пристани порушала ся велика, золотава
смуга сьвітла по морі і слала свої ясні промі-
ні то далеко на морекі филї то освітлювала
воду в великім крузі. Люди на „Есмеральді“
зараз пізнали, що могло то сьвітло значити;
телеграф зробив своє, з Гельсінгфорса вислано
кружляк і глядано тепер в заливї ва яхтом,
котрий хотів вивезти з Росії такі важні тайни.

— Нехай Бог хоронить мою дорогу Ма-
риянну — були одинокі слова, які Павло про-
мовив, коли побачив сьвітло.

XIII.

Серед ночи і вітру на морі.

Яхт придержував ся все ще західного па-
пряму. Лямпи в его каютах були погашені, на
покладі не було ніяких ліхтарень і над коми-
ном не показував ся вже огонь. Дуже скоро і
майже беззвучно посував ся наперед і лише
скрипіт шруби і удари филї о вигнутий напе-
ред корабель переривали тишину. Доси сьві-

ще й копеулї Рістич і Стоянович. Конференція мала урадити, в який спосіб можна би тих 1200 сербських комітачів вислати назад до Македонї і старої Сербїї, щоби мати в краю спокій.

О тих революційних рухах в Сербїї довідало ся було також і австро-угорське правительство. Знаючи, що в Сербїї формують ся вже ватаги, котрі мають ділати спільно з болгарськими і призначені викликати ворохобню навіть в Босні і Герцеговині, постановило австро-угорське правительство вислати для безпечности на всякий случай кільканайцять баталїонів до Босни для скріплення тамошної залози. Случайно стало ся, що якраз нинї, коли се пишемо, відходить до Пріполя в санджаку новобазарським третій баталїон 30 (львівського) полку піхоти. Впрочім як Туреччина так і Австро-Угорщина обмежали ся лиш на то, що слїдили пильно за тим, що діяло ся в Сербїї, а у Відни були навіть переконанї, що в Сербїї скорше чи пізнійше буде мусїло прийти до якогось заколоту через згаданих повстанцїв.

Так і стало ся. Минувшої великої п'ятниці прийшло в Відградї до великої бійки тамошних робітників з комітаджками. Що було безпосередньо причиною того, годї знати, бо за дня свят не наспїли ще точні вїсти. Однакж здає ся, що часть сербської суспільности, видячи, до чого стремлять теперїшні верховоди, а до чого їх змаганя могли би остаточно довести, почала противити ся тїй роботї, котра може лиш пошкодити Сербїї. Отже як з одної сторони домагано ся, щоби усунути всіх заговорників і убийників послїдного з династїї Обреновичів, щоби через то усунути перешко-

ду до помирень з Англією, так також постановлено домагати ся усуненя комітаджїв. В п'ятницю відбувало ся віче робітників, на котрїм ухвалено завїзвати правительство до енергїчної акції против комітаджїв а при тїм обговорювано насильства, яких они допускають ся в краю. Се мало так роз'ярити присутних, що они пішли перед господу, де комітаджї звичайно сходять ся, і почали там вибивати вїкна. З того прийшло до кровавої бійки, в котрїй згинуло кількох а багато було ранених. Аж войско завело спокій і зробило порядок.

Впрочім до сих подїй в Сербїї і до скріплення залози в краях окупованих не треба привязувати занадто великої ваги. Осторожність потрібна, але із сего не виходить, щоби грозив вже безпосередно якийсь поважний збройний заколот. Сербїя буде певно старати ся, щоби не допустити до того, бо се відбило би ся хвба найбільше на нїй самїй. Але остаточно будучности ніхто не вгадає; можна хвба лиш тим потїшатися, що пїяка з держав європейських, а тим більше Австро-Угорщина, не хоче того, щоби подїї заскочили єї неприготовленою. Для того важнійшою в нинїшню пору єсть у нас справа внутрішних відносин. Якї они, се знаємо, а як аложать ся, побачимо небавком.

Підчас коли на Угорщині відносини бодаї для Мадярїв укладають ся як найкориснійше, то в нашій половинї держави поки що нема на то надїї. Справа реформи виборчої як доси не вдоволила нікого в своїм проєкті, а чи комісія поробить в нїм такі зміни, котрі би всіх вдоволили сего не знати і можна скорше о тїм сумнівати ся. Як зачувати, мають нинї розпочати ся нові переговори правительства

з партїями і кажуть, що міністер справ внутрішних гр. Біляндт-Райдт виготовив вже навіть якийсь новий проєкт, отже треба ще якийсь час подождати, заким можна буде сказати яенїйше, як стоїть дїло реформи виборчої.

Вїсти політичні.

Справи парламентарні. — З Угорщини. — Подїї в Росїї. — До ситуації в Сербїї.

Програма робіт парламентарних така, як єї уложено перед святами, змінить ся — як доносить Deutsche Corr. — значно, а то з тої причини, що за тої час ситуація на Угорщині значно змінилася і вияснилася і не обійде ся без того, щоби на першїм по святах засїданню палати послїв правительство не було змушене давати поясненя, котрі подадуть причину до дискусїї, бо в противлїм случаю порушено би все-таки єю справу в дорозї пильних внесень. На всякий случай відбуде ся в місяцю маю друге читанє новелї промислової. Відтак прийде на порядок денний закон о пїяньствї а наконєць має бути ще залагоджена зміна в законї о похатній торговлї, яку зробила в нїм палата панїв. Сими днями має відбути ся конференція провїдирів клубів а Німцї будуть жадати, щоби уставлено слїдуючий порядок денний: 1) закон войсковий; — 2) закон промислової; — 3) закон о хмелю і 4) закон о похатній торговлї. О якийсь парламентаризації кабінету нема й бесїди, доки не вияснять ся відносини партїй до справи реформи виборчої.

Міністром угорської крайової оборони (не міністром гонведів, як то хибно подали були депешї) став фельдмаршал-поручник Ескельфалюїши а першим єго дїлом було, що відкликав розпоряджене свого попередника, наказуюче покликати запасових резервїстів гонведів. Міністром для Хорватїї став Емерик Посєпович, чоловік вже старший, змадляризований Хорват, котрий ще за Кольмана Тїши був хорватським міністром і аж під конєць 1898 р. уступив з кабінету.

О побїдї т. зв. „кадетів“ доносить петербургська агентія телеграфїчна що слїдує: В цілі осягненя успїхів при виборах партія конституційно-демократична обїщувала кождому, чого хто хотїв, отже селянам рілю, робітникам осьмогодинний час роботи, поодиноким провінціям самоуправу а жидам рівноуправленє. Тепер показало ся, що селяни голосували за тою партїєю лиш зі взглядів на обїцяну землю, однакж постановили доти їти з тою партїєю, доки не буде порушена справа жидівська, бо жидам не хотять зробити ніякої уступки. Отже конституційно-демократична партія постановила вже тепер не порушати в Думі державній жидівської справи. Жиди, як доносить тота сама агентія, постановили завїзвати конституційно-демократичну партїю до одвїчальности і загрозити відплатою. — Із сеї вїсти та й із слїдуючої, яку подає „Реч“, показує ся вже, яку важну роль зачинають в Росїї відгравати жиди. Згадана газета доносить іменно, що кїївскї монархїети — треба розумїти: „приклонники дотеперїшого самодержавія“ — віднесли ся з просьбою до царя, щоби першїй Думі не вільно було займатися справою жидівською, бо жиди підкупили кадетів.

Сербський президент міністрів Груїч подав ся до димїсії, заявивши королеви ще дня 13 с. м., що жадань теперїшньої більшости серб-

тло, що лежало як килим розпростерте на морї, не сягало так далеко, аби освїтлювало яхт. Корабель їхав на північ від смуги свїтла, а єго залоза слїдила з величезним напруженєм рухи електричної смуги. Всї аж затиснули кулаки, коли нараз напрім проєктора змінено і єго цїле свїтло ослїпило їх. Але все ще темнота хорошила корабель і лише на місцях, де падали ясні промінї, було море освїтлене.

— Они плывуть на полудне, пане капітане — відозвав ся старий Джон Гук, що стояв при кермі. — Завернім до німецького берега, то утечемо їм. Тї Росїяни не можуть з нами рівняти ся.

Джон був старий, досвідчений моряк, що з радостю згодив ся на предложене ратувати землячку, Англіїчку. Він погорджував вєім чужим і був того пересвїдченя, що ніякий корабель не може рівняти ся з судном будованим в Англії. Для него була та небезпечна їзда приємністю і забавкою, а нагла поява вєвного корабля цїлком єго не налякала. Коли б їх дійсно аловили, в що він не вірив, то о їх увільненє постаравсь би вже англїйський консуль. Павло цїлком не подїляв того погляду, а ще до того то ярке свїтло нагадало єму все, що він утратив: Кронштадт, рідню і приятелїв і річи, які для него були доси дорогї.

— Кружляк їде на полудне, Джон, сказав Павло понуро — але то не довго потреває. Тепер він навіть щез.

І капітан і Джон здивували ся над тою новою появою. Зникло і свїтло. Небо було покрите густими хмарами, з вїтмом вузької смуги на краю овиду, що вказувало на погоду на рано. Десять мїнут плыв яхт в цїлковитїй темнотї, коли розлила ся знов струя свїтла і почала на ново пересувати ся по водї. Насамперед освїтила чорні вітрила якогось рибацького човна, відтак упала на темний кадовб їдучого далеко парохода і то так ясно, що можна було дуже добре почислити людий на покладї. Але вкінці спочила на „Есмеральдї“, освїтила цїлий яхт і немов би обмацувала єго своїми золотими пальцями.

В тїй критичній хвилї не вимовив ніхто на покладї ні слова. Рука старого Джона спочивала все ще на кермовім колєсі; Павло опер-

ши ся о машт, приглядав ся мовчки проміням свїтла, немов би єму відняло язик, а Райбен, що виставив голову з машинного віддїлу, усьміхав ся, хоч той усьміх був несприродний і вимушений. Минали мїнути, а тишину не переривано. Свїтло спочивало уперто на яхтї і освїтлювало кожде вітрило, кождою лїнвою. А одинокою відповїдю „Есмеральдї“ на се було то, що она ще з більшою скоростію перерїзувала фїлі як перед тим.

Райбен перший почав говорити.

— То „Петро Великий“ — сказав спокійно. — Я розпізнав би єго між тисячами. Мав на покладї чотири дваїцїятьцїалївки і після книг їде чотиринадцять вузлів на годїну.

— До чорта з книжками! — крикнув Джон Гук — питає, з якою скоростію їде він в дійстности і коли єї покаже.

Райбен знов усьміхнувся єл.

— Він вже єї тепер показує. Коли хочеш танцювати, то зараз буде музика.

Появив ся блєск і серед вітру роздав ся гук пушочного вистрїлу. Павло почув нагле голос і обернувшись єл, побачив Марїянну.

— Не можу вїдержати в каютї — сказала она — я там задушу ся. До того бачила я якесь свїтло.

Она взяла єго за руку і станула побіч него. Відчувала в тїй хвилї лиш страх о него, о свого любка, котрий аби єї увільнити, жертвував своє жите і честь.

Поволи посував ся кружляк на розбурханїм морї. Кораблї їхали тепер в віддаленю одної милї від себе, але „Петро Великий“ не мїг рівняти ся шо до скорости з яхтом, збудованим в англїйських доках. „Есмеральда“ держала ся все на передї і не змінила напрямку, навіть коли роздав ся гук пушочного вистрїлу а гранат з шипотом упав зараз за нею в воду. Віддаленє між воєнним кораблем а яхтом збільшало ся з кождою хвилєю, а старий Джон Гук висказував голосно свою радїсть, повтаряючи заєдно, що з англїйським кораблем не може рівняти ся ніякий инший, в тїм Марїянна цїлковито з ним годїла ся.

(Дальше буде).

Кредит особистий
для урядників, офіцерів,
учителів і т. д. Самостійні
товариства щадничо-позичкові
урядників уділяють під най-
користійшими умовами і на
довготривалу сплату позички осо-
бисті. Адреси консорції подає
безплатно Zentralleitung des
Beamten-Vereines, Wien I.,
Wipplingerstrasse 25.

Ісератн
принймає
Агенція
дневників
Ст. Соколовского
Львів, П а с а ж
Гавсмана ч. 9.

5 корон і більше
денного зарібку 5 корон.

Товариство машин трикотажних до
роботи домашньої пошукує осіб так
мужчин як і жінок до робіт трикотажних
на нашій машині. Проста і швидка ро-
бота домашня через цілий рік. Наука
приготовлюючи непотрібна. Віддалена
не має впливу. Роботи продаємо.

Товариство машин трикотажних до роботи домашньої
Т. О. С. Г. ВІТТІК і Сп. Прага, Петерскаля 7. I.—469.

Фабрика виробів цементових
Г. гр. Старжинського в Гніздичові

виробляє дахівки (черепи) цементові великої кра-
ски, помсти з плит цементових різного рода,
перепуски, рури, жолоби, корита, комини, сходи,
хрести, стовпи граничні, як також великі роботи
входячі в обсяг промислу цементового. — Ціни

уміренні. — Цініки даром і оплачено. — Адрес для телеграм:
Фабрика Гніздичів-Кохавина пошта і залізниця в місці.

Головна
Агенція дневників і оголошень
у Львові

Пасаж Гавсмана число 9.

приймає

пременумерату на всі дневники
краєві і заграничні
по цінах оригінальних.

Найдешевше можна купити лише

В А В К Ц Й Н І Й Г а л и

Пасаж Миколаяша

меблі, образи, дивани, сальонову обставу, золото, біжутерії,

старинности і все можливе до домового уладження.

Порозуміне з провінцією писемно.

Вступ вільний цілий день.